

به نام خداوند گردون سهر
فروزنده ماه و نایب و قهر

۱۱۲
تبع

تحلیل روان شناختی داستان مدرن
با تمهید بر آرای فروید در سنگ صبور چوبک

نویسندگان:

زهرآ آراسته

سارا شفیق زاده کروی

آرامسته، زهرا، ۱۳۶۷ -

شفیع زاده، سارا، ۱۳۶۵ -

تحلیل روان شناختی داستان مدرن با تکیه بر نقش آراء
فروید در درمان سنگ صبور اثر صادق چوبک
/ نویسندگان: زهرا آرامسته، سارا شفیع زاده گروسی.

تهران: آفرینه، ۱۳۹۵، ۱۱۲ ص، ۲-۰۰-۸۴۳۳-۶۰۰-۹۷۸
فیفا، روانکاوی در ادبیات.

فروید، زیگموند، ۱۸۵۶-۱۹۳۹ م. - تألیف - - صادق چوبک

Freud, sigmind- Influence - - sadeq chubak

چوبک، صادق، ۱۳۹۵ - ۱۳۷۷.

چوبک، صادق، ۱۳۹۵ - ۱۳۷۷. سنگ صبور - - نقد و تفسیر

آرامسته، زهرا؛ ۱۳۶۷ - Psychonanlyssis in literature

چوبک، صادق، ۱۳۹۵ - ۱۳۷۷. سنگ صبور، شرح

۱۳۹۵ - ۲۴۷ pir رده بندی دیویی: ۸۰۴ / ۸

کتابشناسی ملی: ۲۳۷۲

نویسندگان

زهرا آرامسته

سارا شفیع زاده گروسی

ناشر: آفرینه

نویسندگان: زهرا آرامسته، سارا شفیع زاده گروسی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ اول: اول / ۹۵

شابک: ۳-۰۰-۸۴۳۳-۶۰۰-۹۷۸

سج: ۱۱۳ / قعی

قیمت: ۱۲۰۰

آدرس: تهران: ۹۱۲۳۵۱۹۲۴۵

تم: میدان وصال، بلوار پیچ، پیچ ۵، پلاک ۱

تلفن: ۰۹۱۲-۳۵۱۹۲۴۵ - ۰۲۵-۳۷۳۹۷۰

farz.goft@yahoo.com

ص. پ: ۳۷۱۵۵۱۶۱۶۷

فهرست

۷	پیشگفتار
۹	فصل اول: نقد روان‌شناختی
۸	تکرار روان‌شناختی در ادبیات
۱۲	فصل دوم: ادبیات مدرن
۱۲	مدرن، مدرنیته، مدرنیسم
۱۳	واژه‌ها
۱۴	مدرنیسم غرب
۱۵	علل پیدایش رمانس
۱۷	سیر تفکر معاصر
۲۴	رمان در اروپا
۲۵	ادبیات مدرن در ایران
۲۶	رمان تاریخی
۲۷	رمان اجتماعی
۲۸	داستان کوتاه
۳۰	کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲
۳۱	عبور از رئالیسم به سوی مدرنیسم
۳۳	مارکس
۳۴	داروین
۳۴	زیگموند فروید
۳۶	فردنیان دو سوسور
۳۷	مؤلفه های رمان مدرن
۴۱	محتوا در داستان نویسی مدرن

۴۵	درهم آمیختگی واقعیت و خیال یا رؤیا
۴۵	فرم در داستان نویسی مدرن
۴۸	تغییر در شیوه روایت
۴۹	فصل سوم: داستان نویسی صادق چوبک
۴۹	صادق چوبک
۵۴	آثار
۵۵	فصل چهارم: تحلیل روان شناختی سنگ صبور
۵۵	سنگ صبور
۵۸	ناتورالیسم چوبک
۷۵	تحلیل روان شناختی سنگ صبور
۷۶	فرویدیسم
۷۷	رؤیا
۷۹	ناخودآگاه
۹۱	اضطراب
۹۴	مذهب ستیزی
۹۹	سرکوب اندیشه ها و امیال جنسی
۱۰۷	تضعید یا الایش
۱۱۰	کتابنامه

پیشگفتار

هنر و ادبیات، در هر شکل و قالبی که عرضه شود، نمایانگر زندگی، ارزش‌ها، معیارها و تاریخ تطوّر انسان معاصر و جامعه‌ی بشری‌ست. نقد و بررسی آثار ادبی، به منزله‌ی راهی برای شناخت هرچه بیشتر این تحولات است. تحلیل نقد اثر ادبی، در واقع تحلیل زندگی انسانی‌ست. چرا که آثار ادبی، چیزی نیست جز خود، تعامل ما با جهان خود، و با خویشتن خویش و معیارها و ارزش‌هایی که داریم.

آثار ادبی، از زوایای مختلف قابل نقد و بررسی‌ست. بنابراین در مطالعه و بررسی آنها باید جنبه‌های مختلف رباب، هنری و محتوایی، توأمان مورد بررسی قرار گیرند.

با گذشت زمان و آفرینش هرچه بیشتر آثار ادبی نظریه‌ها، مکاتب و رویکردهای جدیدی نیز در تحلیل اثر مورد استفاده قرار گرفتند و گاهی حتّا آثاری بر پایه این رویکردها خلق شدند.

با طلوع قرن بیستم و طرح آراء و نظریات فروید در عرصه‌ی روان‌شناسی، توجّه بسیاری از نظریه‌پردازان و منتقدان ادبی نیز به این رویکرد جلب شد، تا جایی که امروز یکی از شیوه‌های بررسی آثار ادبی، نقد روان‌شناختی‌ست. در واقع فروید، خود نیز با تحلیل بعضی از آثار ادبی، به تبیین نظریات

خویش پرداخت. از آن جا که ادبیات آینه تمام‌نمای جامعه‌ی بشری و انعکاسی از تحولات فکری، فلسفی و روانی اوست.

در این مقال به بررسی و تبیین آرای بزرگ‌ترین و مطرح‌ترین روان‌شناس جهان پرداخته‌ایم تا نشان دهیم چه‌گونه ادبیات، متأثر از جریان‌ات سایر علوم و رشته‌های مختلف است و چه‌گونه روح حساس هنرمند، برینات پیرامون خویش را پردازش کرده و به شکل اثر هنری باز تولید می‌کند. به‌وضوح است که فروید و آرای او در زمینه‌های مختلف، منشأ خلق آثار ادبی فراوانی بوده است. از آن جا که ادبیات معاصر و از جمله رمان مدرن، بستر مناسبی برای تحلیل روانکاوانه یک اثر فراهم می‌کند، در ادامه، به بیان مؤلفه‌های رمان مدرن براساس رویکردهای روان‌شناختی در این نوع ادبی پرداخته‌ایم.

نگارش این جستار را مرهون حضور و راهنمایی‌های بی‌مضایقه دو استاد گران‌قدر، جناب دکتر سعید بزرگ‌بیگی و جناب دکتر حسینعلی قبادی هستیم. از اینکه در ناهمواری این راه پرفراز و نشیب، همواره چراغ راهنما بودند، قدردانشان هستیم.